

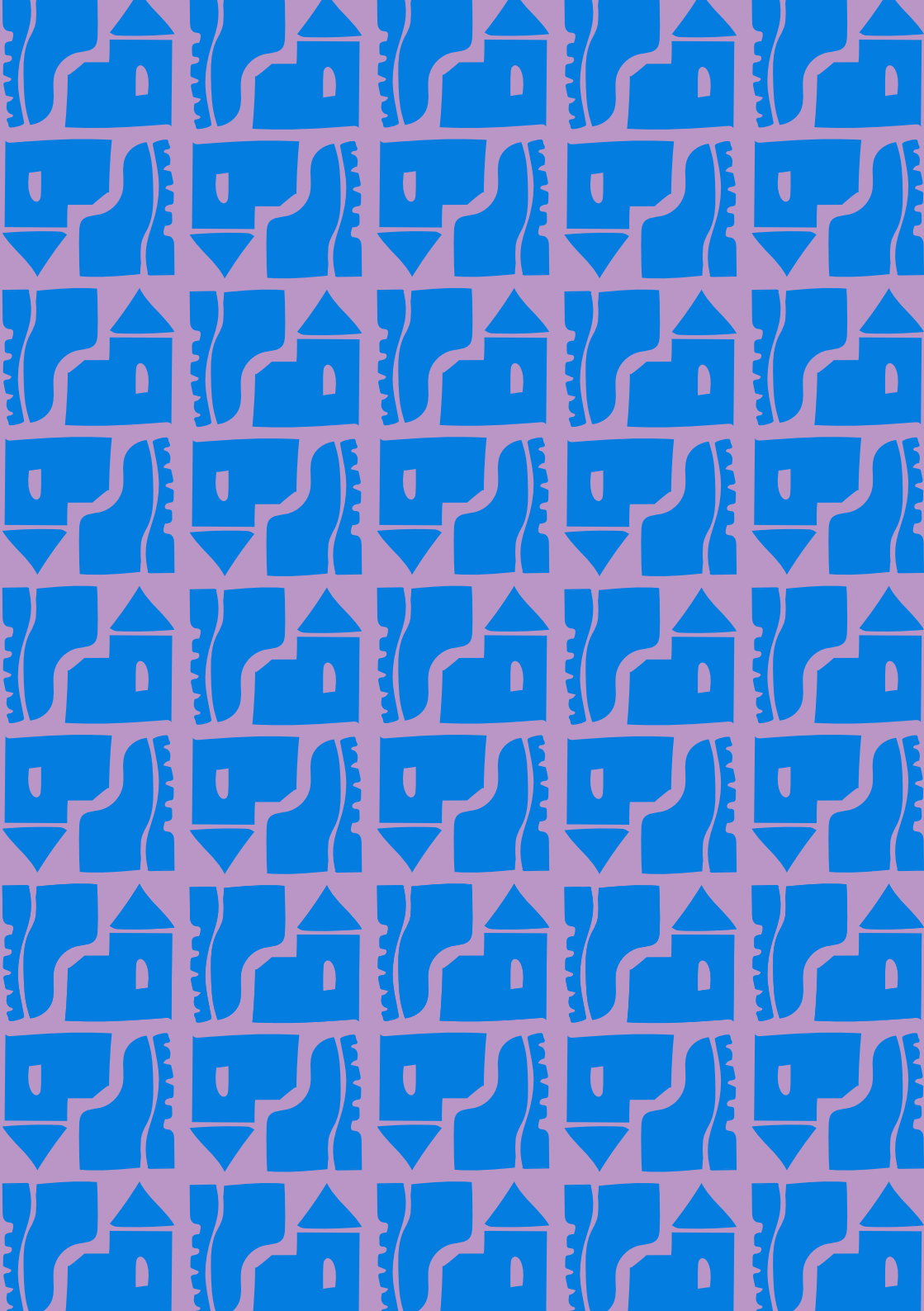
HET ZILTEPAD

HORNHUIZEN WANDELROUTES

LANGS DE
RUIGE RAND

VAN HET
NOORDEN

LANGS DE
RUIGE RAND
VAN HET
NOORDEN

HET ZILTE
PAD
LANGS DE
RUIGE RAND VAN HET
NOORDEN

WELKOM OP HET ZILTEPAD

In dit weidse gebied dienen de kerktorens als prachtige bakens, net zoals vroeger voor de scheepvaart. Ook voor ons zijn het bakens van betekenis, in allerlei opzichten. En nu kunnen ze dat ook voor jou zijn. We hebben de deuren alvast voor je opengezet.

Elk routeboekje is opgebouwd uit eerst een rondwandeling die je vanuit de kerk kan starten en waar je ook weer terugkeert. Daarna volgt een etappe naar links beschreven en een naar rechts. Zo kan je zelf kiezen of je alleen de rondwandeling wil doen of dat je misschien wel meerdaags gaat wandelen. Welke kant je op gaat mag je helemaal zelf weten.

**Wij wensen je mooie momenten
en ontmoetingen!**

**'ALLEEN WAAR JE TE VOET WAS,
BEN JE WERKELIJK GEWEEST'
- GOETHE**

EEN BLIK OP DE KAART
VERRAAFT DAT ER IETS
GEKS AAN DE HAND IS MET
DE WEGEN EN DORPEN IN
NOORD-GRONINGEN. ZE
LIGGEN ALS SCHUBBEN
VAN EEN DENNENAPPEL
NETJES ACHTER ELKAAR.

Het zijn halve maantjes die elkaar met de uiteinden van de sikkel raken. De golven van de zee lieten hun sporen achter in het Groninger land van klei en slik. Achter de kwelderwal waarop Vierhuizen en Ulrum liggen, ontstond gaandeweg een nieuwe opgeslibde hoogte, de kwelderwal van Hornhuizen, Kruisweg en Kloosterburen. Pieterburen is nog weer jonger.

Hornhuizen ontstond als een dependance van het klooster Oldeklooster dat Norbertijner monniken afkomstig uit Mariëngaarde bij Hallum in 1163 stichtten. De Norbertijnen hielden zich actief bezig met het inpolderen en bewerken

van het land, het bouwen en beheren van dijken en het afvoeren van overtollig water door het vergraven van oude getijdengeulen (maren) en het aanleggen van sluizen (zijlen). Al zeven jaar na hun komst bouwden de kloosterlingen een kerk op de kwelderwal, waaromheen later Hornhuizen ontstond.

De opvallend gele lantaarn bovenop de toren van de kerk is al van ver zichtbaar, en dient dan ook als baken voor de zeevaart. Voor wandelaars is het ook een mooi oriëntatiepunt terwijl zij het weidse kustgebied verkennen. De toren kan worden beklommen. Van boven is het zicht overweldigend. De blik glijdt over oud cultuurland, opeenvolgende dijken, polders, glooiingen die de werking van de getijden verraden en sloten, maren en aan de horizon de Waddendijk, die de laatste verovering op de zee markeert en land en water streng scheidt.

INHOUD

1. INTRO HORNHUIZEN	p. 4
2. RONDWANDELING HORNHUIZEN	p. 7
3. ETAPPE NAAR ← HORNHUIZEN-VIERHUIZEN	p. 15
4. ETAPPE NAAR → HORNHUIZEN-PIETERBUREN	p. 23
5. FIETSRUTES DOOR HORNHUIZEN	p. 31

RONDWANDELING

HORNHUIZEN

14

KM

OVER KRUISWEG,
KLOOSTERBUREN, BROEK
EN KLEINE HUISJES

EEN ADEMBENEMEND VERGEZICHT

DE MONNIKEN DIE ZICH VESTIGDEN OP DE KWELDERWAL IN HET NOG NIET INGEDIJKTE GEWEST HUNSIINGO HADDEN HET TIJ MEE. DE GROND WAS VRUCHTBAAR, HET LAND GEWILLIG.

Na Oldeklooster in het latere Kloosterburen, begonnen ze al in 1204 aan de bouw van nog een klooster: het ten zuiden van

Broek gelegen Nijenklooster op een buitendijkse wierde. De lekenbroeders en nonnen bleven achter in Oldeklooster. Ze verspreidden niet alleen Gods woord, maar staken de armen uit de mouwen en ontgonnen de kwelders en verbeterden de afwatering. Zij legden de kiem voor het bijzondere cultuurhistorische landschap waarvan het Hogeland volop de sporen draagt.

1 DE KERK VAN HORNHUIZEN IS LETTERLIJK UIT DE AS HERREZEN. DE MONNIKEN VAN OLDEKLOOSTER LEGDEN DE EERSTE STEEN ROND 1170, IN 1247 BRANDDE HET GODSHUIS TOT DE GROND TOE AF.

Al in die tijd diende de kerktoren als baken, bovenin brandde 's nachts een vuur. Mede daarom verrees er al snel een nieuwe kerk, mede op aandrang van de bisschop van Münster. Onduidelijk is of de kerk nu aan Maria of Sint-Nicolaas was gewijd, opeenvolgende pastoren gebruikten verschillende zegels. Op de fundamenten van

de oude kerk verrees in 1850 een neogotische zaalkerk. De toren is laatgotisch, het onderste deel stamt uit de vijftiende eeuw. In 1818 is het bovenste stuk van de toren afgebroken en herbouwd. Het kreeg een geel met rood geverfde lantaarn, waardoor de toren tot op de dag van vandaag een opvallende verschijning is.

2 DE NICOLAASKERK IN KLOOSTERBUREN STAAT DEELS OP DE FUNDAMENTEN VAN HET OLDEKLOOSTER.

De middeleeuwse voorganger fungeerde als kloosterkerk en is in 1843 vervangen. De zadeldaktoeren is gebouwd in 1658. In 1570 is Oldeklooster geplunderd door de Watergeuzen, tien jaar later vluchtte de abt naar de refugio in de stad Groningen. Nadat de provincie Groningen in 1594 in handen viel van de Staatsgezinden, is het klooster gesloopt. Alleen de kloosterkerk bleef gespaard en ging over naar de protestantse kerk.

Toch bleef Kloosterburen en omgeving altijd een katholieke enclave. Als uitvloeisel van het katholieke reveil verrees de Sint-Willibrorduskerk. De bekende architect Pierre Cuypers tekende het ontwerp. Van Oldeklooster rest nog de gelijknamige kloosterboerderij die in handen is van de coöperatie Klooster&Buren. Het is een burgerinitiatief dat modern nabuurschap een plek wil geven en de boerderij beschouwt als stuwend middelpunt daarvan. De kloostertuin met kruiden, bloemen en struiken is een fijne plek om even te rusten en op adem te komen.

**3 DE WELVAART ONDER BOEREN
NAM NA 1750 STERK TOE, DE
BOERENSTAND WON AAN INVLOED
TEN KOSTE VAN DE ADEL.**

De meeste borgen zijn in de daaropvolgende anderhalve eeuw afgebroken. De boeren bouwden in de negentiende eeuw statige villa's met siertuinen en priëlen. De landarbeiders vestigden zich in nederzettingen als Broek, Kleine Huisjes en Kruisweg. Het recht van opstrek legde de boeren geen windeieren. Volgens die Oud-Ommelander landrecht

mochten grondbezitters het recht van eigendom claimen op niet in cultuur gebrachte gronden in het verlengde van hun percelen. Dat vormde tot in de twintigste eeuw de motor achter de inpolderingen waardoor de dijken steeds verder noordwaarts opschoven. De jongste polders zijn vrijwel boomloos en bestaan uit rechte lijnen die haaks op de zeedijk staan. Ze vormen een groot contrast met het natuurlijke kwelderland aan de zeezijde.

ROUTEBESCHRIJVING

RONDWANDELING Hornhuizen

AFSTAND 14 km

STARTPUNT Kerk Hornhuizen.

Met de rug naar kerktoeren ← LA en direct weer ← LA Fokkenspad 93 naar 72 - 79 - 17 - 74 - 86 - 20 - 21 - 90 - 99 - 87 - 85 - 76 - 72. Op de Marneweg RA → gaat over in Borgweg die met bocht naar rechts en links blijven volgen. Vervolgens RA → wandelpad door bosjes tot Dijksterweg. ← LA naar kerk Hornhuizen langs Gewaagd. Op de hoek, schuin tegenover kerk, bevindt zich cultuurcentrum Wongema. Een ontmoetingsplek voor dorp en regio en een werkplaats voor mensen van verder weg. Zie ook wongema.nl

ETAPPE NAAR LINKS

HORNHUIZEN VIERHUIZEN

11,2 KM

DE ZEE NEEMT EN GEEFT IN OVERVLOED

DE ZILTE ZEE BRACHT NIET ALLEEN WELVAART EN RIJKE OOGSTEN, ER KLONKEN OOK WEEKLACHTEN EN GEJAMMER ALS DE GOLVEN DE DIJKEN DOORBRAKEN EN HAVE EN GOED VERZWOLGEN.

De route tussen Hornhuizen en Vierhuizen voert door vruchtbaar polderland, gaat over de Oude zeedijk naar de nieuwe Waddendijk op Deltahoogte en doet vlak voor Vierhuizen de Westpolder aan.

Op 13 januari 1877 bezweek de polderdijk en vonden veertien mensen de verdrinkingsdood. Het was de laatste keer dat een dijkdoorbraak in Groningen levens kostte. Drie jaar eerder ging het ook al mis bij de inpoldering. Er verdronken dertien polderjongens. De Waddenzee gaf zich niet zomaar gewonnen. Het waterschap Noorderzijlvest begon 2023 met ingrijpende verdere dijkverzwaring. De stijgende zeespiegel en klimaatverandering noopt tot aanpassingen.

**1 WERKHUIS EN ONTMOETINGSPLEK WONGEMA
TEGENOVER DE KERK VAN HORNHUIZEN ORGANISEERT
WORKSHOPS, SCHRIJFWEKEN EN INSPIRERENDE
BIJENKOMSTEN VOOR CREATIEVE DENKERS EN DOENERS.**

De herberg biedt slaapplekken en in de weekeinden is er koffie voor wandelaars die aansteken. Het is een van de vele voorbeelden van nieuw elan die langs de rafelrand van het noorden opborrelt. Het biologisch melkveebedrijf WaddenMax of de biologische teelt op Nieuw Midhuizen ontspruiten aan dezelfde geestdrift om nieuwe horizonten te verkennen. Zo ontpopt het Hogeland zich als voorland van initiatieven die niet louter economische groei nastreven maar geënt zijn op welzijn en geluk met oog voor landschap, natuur en milieu.

**2 AAN DE VOET VAN DE DIJK BIJ
HET VIERHUIZERGAST LIGT
EENDENKOOI NIEUW ONRUST.**

De kooi is rond 1897 met de hand gegraven en bestaat uit vier vangpijpen en een kooiplas in het midden. Tamme staleenden lokten hun soortgenoten. Jaarlijks werden er wel drie- tot vijfduizend eenden gevangen die vervolgens op het bord in binnen- en buitenland belandden. Een delicatessen. Tegenwoordig is het een veilige rustplaats voor vogels van diverse pluimage.

**3 VANAF DE DIJK BIJ HEET
VIERHUIZERGAS IS HET ZICHT
OP DE KWELDER FABELACHTIG.**

De rijdsdammen waren eeuwen lang een belangrijk wapen in de verovering van land op de zee. Het aanslibbingsproces versnelde doordat de dammen de stroomsnelheid verminderden waardoor de slibdeeltjes bezonken en het land sneller kon worden ingepolderd. Bij laag water is het mogelijk een pad door de kwelder te volgen. Zo lag het kustgebied er rond het begin van de jaartelling bij. Ondertussen klinkt er de zang van plevieren, scholeksters en tureluurs.

**4 DE HERENBOERDERIJ TORUM
IS GEBOUWD DOOR ROELF EYES
TORRINGA, TEVENS VOORZITTER
VAN HET BESTUUR VAN DE**

WESTPOLDER. Hij stond aan de wieg van de inpoldering die in 1874 startte. Al bij de start ging het mis. Op 22 maart 1874 sloeg een onverwacht hoge watervloed de woonketen van het werkvolk stuk tegen de juist opgeworpen dijk. Dertien polderjongens lieten het leven. Drie jaar later brak de dijk en vonden dertien bewoners en een logé de dood. Boerderij Torum weerstond de golven, maar

Torringa zag zich genoodzaakt de boerderij te verkopen. De nieuwe eigenaar was Derk Roelfs Mansholt uit Meeden. In 1908 werd hier de latere landbouwminister en grondlegger van het Europees landbouwbeleid Sicco Mansholt geboren. Uit zijn memoires:

‘IK HERINNER ME ZO GOED HOE JE OP EEN MOOIE VOORJAARSMORGEN OP ZONDAG MET JE OUDERS EN BEIDE ZUSTERS EN BROERS OP DE DIJK ZAT EN OVER HET WAD TUURDE. JE KEEK NIET ALLEEN, MAAR JE HOORDE HET WAD EN JE ROOK HET.’

ROUTEBESCHRIJVING

ETAPPE NAAR LINKS

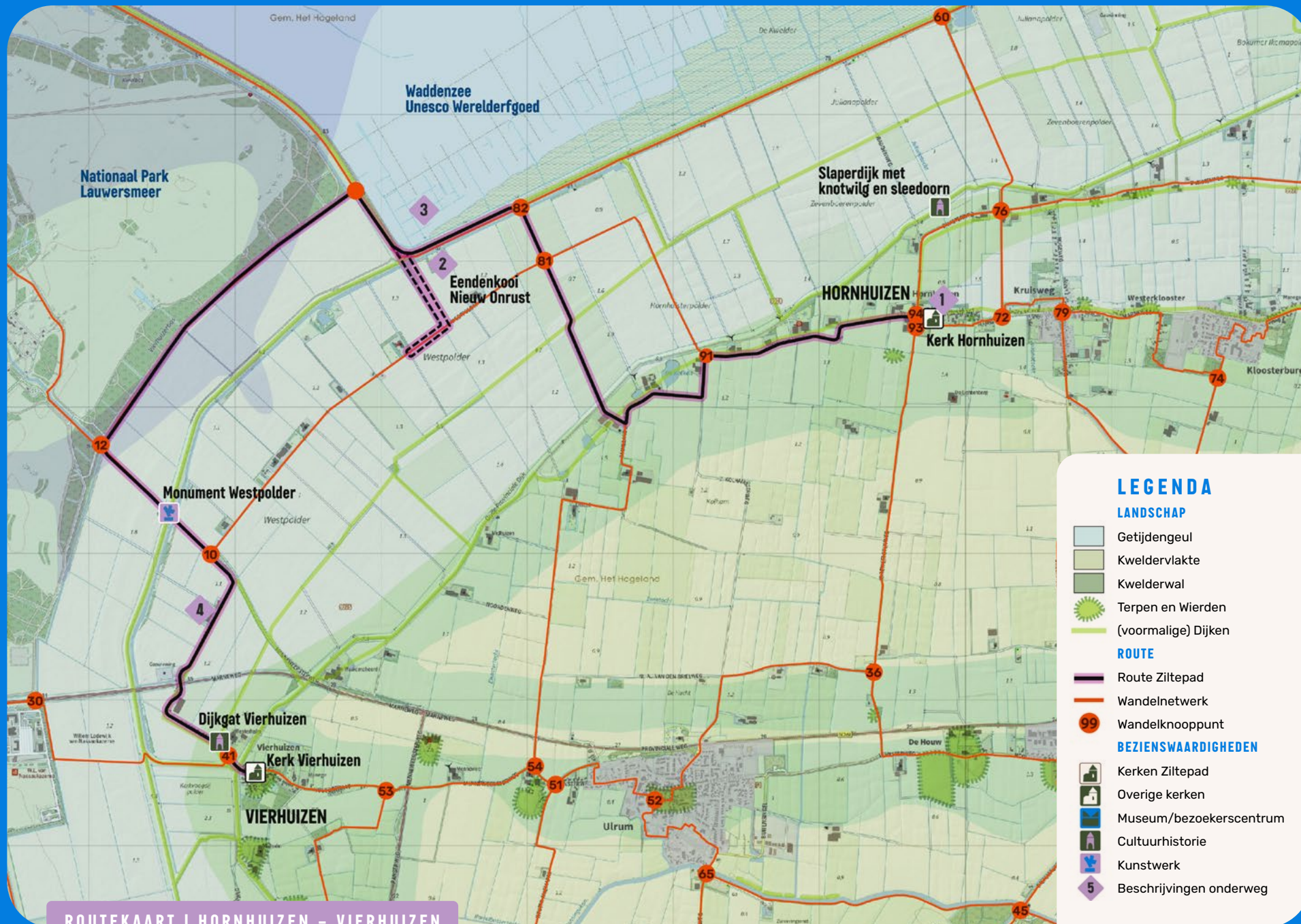
← **Hornhuizen - Vierhuizen**

AFSTAND 11,2 km

STARTPUNT Kerk Hornhuizen

Met rug naar de kerk in Hornhuizen bij knooppunt 94 op de hoek van het kruispunt bij de kerk ← **LA** Ommelanderweg naar 91. Bij 91 ← **LA** richting 54 Ommelanderweg vervolgen. Na wiel De Kolken, restant van een dijkdoorbraak, bij bord WaddenMax over het erf van boerderij van de familie Van Tilburg het koeienpad over de oude dijk volgen dat dwars door de Hornhuizer- en Westpolder gaat. Bij knooppunt 81 rechtdoor weg oversteken voorbij vakantiehuis Noord Bromo aan de zeedijk.

Over de kruin van de Waddendijk bij 82 ← **LA** richting 12. Vlak voor haakse bocht in de zeedijk ligt aan de linkerhand eendenkooi Nieuw Onrust beschut tussen een omkransing van bomen. Wie wil kan ter hoogte van de bocht naar rechts ook linksaf de Kustweg nemen en vervolgens op de splitsing **RA** → naar boerderij Nieuw Midhuizen, daar heeft de familie Louwes een logement. Onlangs is het bedrijf overgestapt op biologische landbouw. De familie vertelt er graag over. Terug bij de haakse bocht de route vervolgen naar knooppunt 12, vervolgens ← **LA** naar 10 over de oude dijk om de Westpolder. Daarna naar 41 en dan richting 53 tot de kerk van Vierhuizen.

ROUTEKAART | HORNHUIZEN - VIERHUIZEN

ETAPPE NAAR RECHTS

HORNHUIZEN PIETERBUREN

13,9 | KM

HET PANORAMA VAN KWELDERLAND EN WADDENZEE

VANAF HORNHUIZEN
VOERT HET ZILTEPAD DE
WANDELPILGRIM NAAR DE
GLOOIENDE KWELDERWAL
WAAROP PIETERBUREN EN
WESTERNIELAND LIGGEN.

Dit traject doet de jongste kwelderwal aan die voor de kust van de Waddenzee ontstond met daarop het bekende pelgrimisdorp. Het is het start- of eindpunt van het Pieterpad tussen de Pietersberg en het levendige dorp aan de Waddenkust. De beroemde noord-zuid wandelroute krijgt met het Ziltepad een west-oost pelgrimspad dat Noord-Holland over Fryslân en Groningen bestrijkt en de Waddenzee op de voet volgt.

1 FEDDEMA'S PLAS WAS EEN GELUKJE BIJ EEN ONGELUK. BIJ DE INDIJKING VAN DE JULIANAPOLDER BLEEK IN 1924 DAT ER TE WEINIG KLEI WAS VOOR DE BEKLEDING VAN DE DIJK. In allerijl kocht het waterschap van boer Feddema een stuk grond om daar klei te delven. Het gat vulde zich met water, waarna er een waardevol natuurgebiedje ontstond. Op hoge palen langs de landzijde van de dijk staan nestkasten voor torenvalken, die jagen op muizen in het open land.

2 AAN DE ZEEZIJDE VAN DE WADDENDIJK ONTVOUWT ZICH HET PANORAMA VAN KWELDERLAND EN WADDENZEE. Er klinken vogelgeluiden van steltlopers. In de geulen, prielen en kreken zoeken zilverreigers en lepelaars naar voedsel. Het is een genot, het wemelt er van het leven.

3 DE OUDEDIJK IS EEN RESTANT VAN DE ZEEDIJK DIE VROEG IN DE DERTIENDE EEUW IS OPGEWORPEN ALS VERDEDIGINGSLINIE TEGEN DE ZEE. Ten noorden daarvan verrezen nieuwe dijken nadat vruchtbaar kwelderland door herenboeren, monniken en adel was ingepolderd. Na de Kerstvloed van 1717 is er een nieuwe dijk boven Pieterburen tot aan Westernieland en Kaakhorn aangelegd.

4 WIERHUIZEN WERD ZWAAR GETROFFEN DOOR DE KERSTVLOED. Zeventien huizen werden verwoest en er verdronken veertig mensen. Van de kerk restte alleen nog een ruïne. In totaal kwamen er tijdens die stormvloed 14.000 mensen om langs de Waddenkust. De kerk van Wierhuizen is nooit meer opgebouwd. Wat rest is de begraafplaats uit de twaalfde eeuw. Een van de bewoners van Wierhuizen overleefde de ramp op wonderbaarlijke wijze. Terwijl zijn vrouw en vijf kinderen verdronken, dreef ene Albert op een stuk hout naar Ulrum. Later zou hij gezegd hebben dat hij 'nooit in zijn leven een gelukkiger dag had gehad, dan de dag dat hij zoo ineens van al de zorgen van zijn gezin was ontslagen'. Het noodlot was hem goed gezind.

Het kerkframe dat kunstenaar Meschac Gaba uit Benin in 2009 bouwde is geïnspireerd op een kerk uit zijn moederland. Het kunstwerk Irreëel maakt deel uit van het project 'Op hoogte gedacht' van de stichting Oude Groninger Kerken.

5

DE OORSPRONG VAN DE PETRUSKERK IN PIETERBUREN LIGT IN DE VIJFTIENDE EEUW.

De geschiedenis van de kerk en de bewoners van de voormalige borg 'Huis ten dijk' zijn nauw met elkaar verweven. De kerk dankt haar rijke interieur aan de band met het vermogende geslacht. De rijk versierde triomfboog is opmerkelijk, evenals de versierde kansel in Lodewijk XVI-stijl. Domies Toen is een botanische tuin met fraaie stinzenplanten.

Tegenover de kerk aan de Hoofdstraat bevindt zich het bezoekerscentrum Waddenkust van het Groninger Landschap. De voormalige lagere school fungeert letterlijk als entree naar het landschap een van de thema's is het belang van de Waddenzee als tankstation voor vogels.

ROUTEBSCHRIJVING

ETAPPE NAAR RECHTS

→ **Hornhuizen - Pieterburen**

AFSTAND 13,9 km

STARTPUNT Kerk Hornhuizen.

Op de hoek van kruispunt bij de kerk van Hornhuizen bij knooppunt 94 naar 76 over de Dijksterweg. Ter hoogte van biologische aardappelboer Boraholm ← LA bij 76 naar 60. Aan het eind aan de voet van de dijk ligt Feddema's plas met veel vogels waar ook reeën dekking vinden in de groenstrook. Het pad voert over de Oudedijk door het polderland naar de Waddendijk en gaat over van beton in onverhard. Als het nat is lekker soppen door het slijk, alsof de slikvelden van de kwelder zich opeens tot achter de zeewering uitstrekken. Ik volg de dijk 4 kilometer oostwaarts naar 55, soms over het talud aan de Wadkant van de zeewering en dan weer over de top van de kruin. De dijk fungeert als een geweldig podium met zicht op de ongerepte kwelders en Waddenzee en het tweeduizend jaar oude cultuurland

dat vastgelegd in aarde in golven van kwelderwal tot kwelderwal in het Hogeland opduikt. Bij 55 en Dijkmagazijn Negenboerenpolder RA → naar 64. Ruim honderd meter voor de Oudedijk ← LA over een klinkerpad, na de Oudedijk over erf en RA → en vervolgens ← LA over boerenpad langs de rechteroever van een sloot en aan het eind van de akker RA → tot aan de weg en 64. Daar RA → naar 88 en vervolgens ← LA bij 88 naar 99 over de Wierhuisterweg. Na een paar honderd meter aan de linkerkant ligt een hoogte met het kerkhof en lijkhuisje van Wierhuizen. Op de wierde verrijzen de contouren van een bescheiden kerkje in ijzer met in het midden een tafeltje en twee stoelen waar het heerlijk rustig zit op geweide grond. Op de splitsing met de Broeksterweg bij 99 ← LA naar 90 en vervolgens rechtdoor over de Broekstermaar en de Oudedijksterweg naar 91. In de bocht van de weg bij 91 ← LA naar 92. Vanaf daar langs de Pieterbuurstermaar naar Pieterburen. Ter hoogte van de camping niet RA maar linksom de camping het schelpenpad volgen dat vervolgens afbuigt naar de Petruskerk en Domies Toen.

LEGENDA

LANDSCHAP

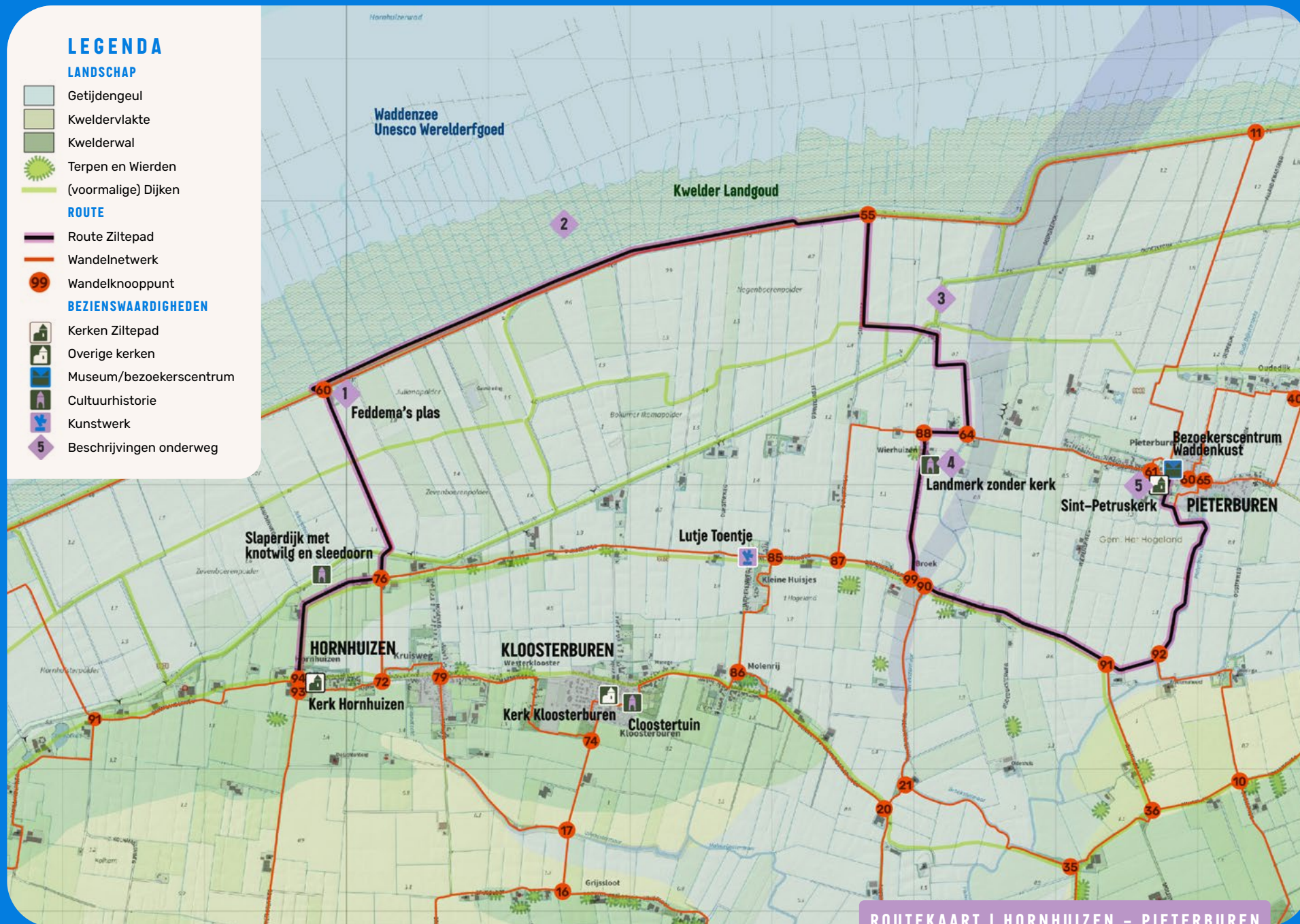
- Getijdengeul
- Kweldervlakte
- Kwelderwal
- Terpen en Wierden
- (voormalige) Dijken

ROUTE

- Route Ziltepad
- Wandelnetwerk
- Wandelknooppunt

BEZIENSWAARDIGHEDEN

- Kerken Ziltepad
- Overige kerken
- Museum/bezoekerscentrum
- Cultuurhistorie
- Kunstwerk
- Beschrijvingen onderweg

ROUTEKAART | HORNHUIZEN - PIETERBUREN

FIETSROUTES

RECHTSOM

 **ROUTE Vierhuizen -
Hornhuizen - Pieterburen**

AFSTAND 19 km

STARTPUNT Dorpskerk Vierhuizen.

Met de rug naar de dorpskerk van Vierhuizen **RA** → Hoofdstraat naar 14 - 13 - 12 - 19 (Hornhuizen) - 18 - 36 - 35 - 33 (Pieterburen).

LINKSOM

 **ROUTE Pieterburen -
Hornhuizen - Vierhuizen**

AFSTAND 19 km

**STARTPUNT Petruskerk
Pieterburen.**

Met de rug naar Petruskerk Pieterburen op Hoofdstraat **← LA** naar 35 - 36 - 18 - 19 (Hornhuizen) - 12 - 13 - 14 - richting 10 (Vierhuizen dorpskerk).

LANGS DE RUIGE RAND
VAN HET NOORDEN

Foto: Niels Knelis

HET ZILTE PAD

LANGS DE RUIGE RAND VAN HET NOORDEN

Met het pad van
kerk naar kerk

willen Groninger Kerken en Stichting Alde Fryske Tsjerken in samenwerking met Visit Wadden het cultureel erfgoed verbinden aan het Werelderfgoed landschap, de unieke dorpen, de inwoners en het thema bezinning.

HET ZILTEPAD BIEDT MEER DAN ALLEEN WANDELEN EN FIETSEN

Naast de wandel- en fietsroutes is er o.a. ook een Podcastserie, een Meditatiegids en een Menugids met lokale culinaire inspiratie. Deze liggen voor je klaar in de deelnemende kerken, maar je kunt ze ook terugvinden op www.visitwadden.nl/hetziltepad. Daar vind je ook een overzicht van lokale activiteiten langs de route en suggesties voor overnachten en eten onderweg.

TOEGANG KERKEN

Langs Het Ziltepad zijn de kerken in principe dagelijks geopend van 1 april tot eind oktober, van 9.00 tot 17.00 uur. Buiten deze periode is toegang mogelijk via een sleuteladres.

De kerk van Hegebeintum is een uitzondering in deze route. Kijk voor de tijden op www.terphegebeintum.nl

MEER INFO

visitwadden.nl/hetziltepad

Je kunt ons volgen via Instagram en Facebook @HetZiltepad

22 ETAPPES

Vanaf 2027 heeft Het Ziltepad maar liefst 22 etappes langs de Waddenkust, van Den Helder tot Termunten én 22 rondwandelingen, bij elke kerk één.

HET ZILTEPAD IS EEN GEZAMENLIJK INITIATIEF VAN

Groninger Kerken en Stichting Alde Fryske Tsjerken in samenwerking met Visit Wadden en is mede mogelijk gemaakt door Het Waddenfonds, Mondriaan Fonds, Stichting Vrienden op de Fiets, Provincie Noord-Holland, Provinsje Fryslân, Provincie Groningen, FB Oranjewoud en het Cultuurfonds.

groningerkerken.nl

aldefrysketsjerken.nl

COLOFON

SAMENSTELLING, TEKST EN FOTOGRAFIE

Fokko Bosker

REDACTIE

Ruth ter Voort, vrijwilligers van de plaatselijke commissies van de kerken en Stichtingen Groninger Kerken en Alde Fryske Tsjerken.

TOPOGRAFISCHE KAARTEN MET ROUTES

Fries Erfgoed Collectief: Jelmer Bokma & Topokaartopmaat: Luitzen Nijdam

LINOSNEDE OMSLAG

Gerrit Terpstra

GRAFISCH ONTWERP

NØBODY | thisisnobody.nl

**In dit routeboekje vind je een rondwandeling
in Hornhuizen en de trajecten van en
naar de kerk van Hornhuizen.**

Dit boekje is onderdeel van een reeks van
22 etappes die samen het volledige Ziltepad
bewandelen. Spaar ze allemaal!

